

באר היטב

שערי תשובה

בפריטי ודלא כמ"ש בשערי ישועה כו': [ב] המנהג. ועיין בכנסת יחוקאל (ג) המנהג. וזה חידוש שהספרדים נוהגים כתוספות והאשכנזים סי י"ז ששם מנהג הספרדים שרק בעה"ב מוסיף והולן וכתב שאם אשכנזי כרמב"ם וזה לא מלינו בשאר מקומות: (ד) שנים. פרש"י בשביל ב' דר בבית אצל ספרדי אינו יכול למחות בדי האשכנזי הדר שם מלהדליק בביתו בני אדם למהדרין העושים נר לכל א'. ונ"ל דלדידן דמוסיפין בכל לילה לא ידליקו ב' אנשים בנר אחד דאז לא יהיה היכר כמה נרות מדליקין כמ"ש בהג"ה מ"א: (ה) כפה. ולרין שיכפה עליה כלי קודם שידליק שאם ידליקנה ואח"כ יכפה עליה כלי הרי הנרות היו דולקות מקמי הכי כמדורה ולית בהו שום מלוה וע"י כפיית הכלי נתקנה להיות כנרות ולריך שתהיה בשעת הדלקתם לשם מלום. מהר"א הלוי בספר גן המלך סי' קנ"א: (ו) בשוה. ולא אחד נכנם ואחד יוצא ד"מ ומהרי"ל: (ו) לאמפ"א. וכתב רש"ל לריך למלותה בטפת הסמוך לפתח ויתחיל מנר האמצעי שהוא הסמוך לפתח ויתחיל מנר האמצעי שהוא הסמוך לפתח ויתחיל מנר האמצעי שהוא הסמוך לפתח ויתחיל מנר האמצעי

משנה ברורה

ביאור הלכה

כשמן זיח נר א' בכל לילה לבד: (ח) לא ידליקו יותר. בין בלילה ראשונה וכין בשארי לילות דהכל נגררים אצל בעה"ב אפילו (ט) בניו הגדולים (י) ומשרחיו כיון שהם סמוכים על שולחנו בקביעות הם בכלל בני ביתו: (ט) וי"א דכל אחד וכוי. לכד מאשתו דהיא כגופו: (י) ידליק. היינו כמו שכתוב לעיל בס"ב (יא) דיוסיף והולך נר א׳ בכל לילה (יב) ואם אין ידם משגח כ"כ ידליקו נר אחד בכל לילה: ג (יא) שתי פיות. היינו שהפתילות מבפנים מונחים בנר (יג) זה אלל זה רק ראשי הפתילות כשבולטין לחוץ נחלקין לשתי מקומות (יד) וקמ"ל דאע"ם שמבפנים אינן מובדלין הפחילות כלל זה מזה מ"מ כיון שבמקום הנחתן בפה מינכר שהם שתים נחשבות כשתים: (יב) עולה לו בשביל שנים. משמע (טו) מלשון זה דאפילו למהדרין העושין נר לכל אחד ג"כ יועיל זה לשני בני אדם ועיין במ"א שדעתו דלפי מאי דאימא לעיל בהג"ה דלדידן דמוסיפין בכל לילה נר אחד לכל אחד מן הכית לריך כ"א להדליק נרוחיו במקום מיוחד לא ידליקו שני אנשים בנר אחד (טו) ואפילו בלילה הראשונה (יו) יש ליוהר פוה. ואפשר דוקא נר אחד שיש לו רק שני פיוח אבל במנורת שלנו שיש להן ח' פיות מוחר להדליק שני בני אדם זה בקלה זה חה בקלה זה שהרי רואין שהדליקו שנים דאל"כ היה מדליק כסדר אחד אלל חבירו

זה שהיה הנס משך זמן רב יש בו פרסומי ניסא ושבת יותר להש"ין ועוד שמעלין כקודש [גמרא]: * לא ידליקו יותר. עיין מ"ב והטעם דלפ"ו כשרואין בבית בליל שני שדולקין שתי נרות ירגישו בתוספות הנר אבל לדעה השניה שמדליקין בלילה הראשונה נר לכל אחד מבני הבית או אם ידליקו בלילה השניה שנים לכל אחד אין כאן הכרה לחוספות הנס כי יאמרו שיש הרבה בני בית ולכל אחד אין שם רק נר אחת והיינו כשכל הנרות דולקים במקום אחד זה אצל זה: * רי"א דכ"א מבני הבית וכו". עיין נפיאור הגר"א שכתב דגם דעת הרי"ף כן הוא מדהפיא המימרא דרנה בנ"ח אמר ר"י וכוי. ולולי דברי קדשו היה אפשר לומר עוד דדעת הרי"ף דוה לא נכנס בכלל מה דקי"ל בעלמא דהלכה כב"ה בדינא אחרי דאינם מחולקים בענין הלכה אלא בענין הידור בעלמא ולזה הביא מה שאמר ר' יוסנן על שני זקנים ומשמע לכאורה דהיו בימיו שכבר נפסק בעלמא דהלכה לב"ה ואפ״ה זקן אחד עשה כב״ש. אכן מדלא החכר ד״ו בשום פוסק אין ללרף ד"ו להלכה כלל ולא כתבחי רק לעורר לב המעיינים: * ויוהרו ליתן וכו". דבאופן זה גם התוספות מודו שיכולין להדליק יותר [הגר"א בשם ד"מ]: * כדי שיהא היכר וכו". היינו בעה שמיתוסף הנרות כן מוכח מא"ר כס"ג ודעת המ"א בסק"ב דאפילו בלילה הראשונה יש ליוהר בזה משום לא פלוג כמו שכתב שם הפמ"ג: * מילא קערה שמן והקיפה פתילות. וה"ה כשחקיף נרות בעיגול עד שעי"ו יוכל להתחבר הלהב ג"ל דינא הכי: * ומותר להדליק בפמוטות . עיין מ"ב וכחבו האחרונים בשם רש"ל דחף

[ח"ח] וכן נוהגין העולם: ד (יג) אם כפה וכו'. שעי"ו אין מתחברים כל הפתילות יחד (יח) ודוקא כשכפה ואח"כ הדליק אבל אם הדליק ואח"כ כפה לריך לכשת ולכסות בכלי ולחזור ולהדליק: (יד) לפי שהוא כמדורה. שמתחברות כל הלהב יחד: (טו) בשורה בשוה. היינו (יט) שלעשות אחד נכנס ואחד יולא ג"כ אינו כדאי (כ) שלא יבוא לעשות בעיגול: (טו) דהוי כמדורה. ואם יש הפסק מחילה בין נר לנר (יט) שלעשות אחד נכנס ואחד ואפילו לא כפה עליה כלי וכן נוהגין דדוקא בקערה שאין שום הפסק בין נר לנר [ח"א]: (יו) בפמוטות. של נחושת (כב) העשויין קנים קנים יולאין סביבות בעיגול שהקנים חלולין ומחילת כל קנה מפסיק בינו לבין הבירו: (יח) מאחר שכל על הובדל הרבה וכו'. משמע מלשון זה (כג) דתרתי בעינן דהיינו שיהיו ג"כ מובדלים הקנים אחד מחבירו לבד מה שיש לכל קנה מחילה בפני עלמה ועיין בא"ר שכתב דדי ברחב אלבע. וה"ה כשמדבקין נרות שעוה בכוחל (כד) יראה שיהיו מרווח אחד מחבירו עכ"ם כשיעור אלבע: (יט) שאין לדבקן ביחד ולהדליקן. אפילו להדביק שנים ביחד וכ"ש ד' או ה' דודאי נראה כמדורה

שער הציון

(מ) פמ"ג בסימן זה: () כ"מ בפמ"ג בסימן מרע"ז בא"א: (יא) רמב"ס: (יב) ובאופן זה יקרא עליהן שם מהדרין ולא מהדרין מן המהדרין: (יג) רש"י: (יד) ב"ח: (טו) פמ"ג: (טו) היינו אף דטעם הג"ה הוא כדי שלא יטעו לומר דריבוי הגרות הוא מכמה בני אדם ולא מן הוספה חה לא שיין בלילה ראשונה דאין מדליקין בו כ"א גר אחד מ"מ משום לא פלוג יש ליחהר אף בלילה הראשונה ועיין בא"ר שחולק על המ"א ודעתו דבלילה הראשונה יש להקל ובשעת הדחק נראה דיש לסמוך ע"ו: (יז) ומ"מ אימא לדינא דשו"ע דעולה בשביל שנים לאיש אחד מליל ראשון ואילך כמו שלייר הטור: (ימ) פר"ח וש"א: (בעם הד"מ: (כג) פמ"ג: (כג) פמ"ג וכ"כ בביאור הגר"א: (כד) פמ"ג וכ"כ בביאור הגר"א: (כד) פמ"ג והעריקו גם בא"ר וחמ"א: (מה) מ"א בשם רש"ל והעתיקו גם בא"ר וח"א: